

Opleiding ALO Voltijd
Leraar Lichamelijke Opvoeding

EINDSTAGE

UITGAVE AUGUSTUS 2018

1. Stagehandleiding praktijkbegeleiders LO

Hartelijk dank voor uw medewerking bij het opleiden van studenten voor het beroep van leraar sport & bewegingsonderwijs(SBO)!

Ook dit studiejaar werken we in de beoordeling middels het SVS met een 5-puntschaal. Daarnaast sluit in de wijze van begeleiden van de student nauwer aan op het didactisch model van de ALO: de student neemt de regie! Dit betekent dat de praktijkbegeleider en HAN-stagedocent vooral sturen op de reflectie van de student en daarmee impliciet ook de voortgang naar startbekwaamheid. Het stagebezoek is hierin qua vorm en inhoud op aangepast. Zie bijlage 2 voor een uitgebreide toelichting op de begeleiding tijdens de eindstage

Alle overige stage-informatie kunt u vinden op onze Weblog: <http://blog.han.nl/aloprofessionals/>. De bedoeling van het weblog is dat u voortaan al uw informatie en documenten hier vandaan haalt.

In deze handleiding worden de stagecriteria toegelicht. We trachten zo concreet mogelijk te zijn waar de student in deze stage aan dient te voldoen en wat dat voor u als werkplekbegeleider betekent in de begeleiding.

Algemeen:

Van de studenten wordt een proactieve enthousiaste en professionele houding verwacht. De volgende gedragingen worden dan ook als vanzelfsprekend gezien:

- op tijd komen
- afmelden bij verhindering (ziekte) per telefoon bij de werkplekbegeleider
- zich houden aan afspraken
- verschijnen in ALO kledij
- goed voorbereid zijn (stagemap/leerwerkplan met lesvoorbereidingen en -evaluaties)
- de stagemap (hard-copy of digitaal) overhandigen
- zich leergierig opstellen
- voorbeeldfunctie naar leerlingen
- houden aan gedragsregels en omgangsregels stageschool

Studentvolgsysteem

Voor elke stageperiode wordt de ontwikkeling van de student vastgelegd in het zogenaamde studentvolgsysteem(SVS). Dit SVS wordt aan het begin van de stage gemaild aan de werkplekbegeleiders. De werkplekbegeleider vult halverwege en aan het einde van de stage zijn beoordelingen in de kolom in op het juiste tabblad.

Mocht u vragen hebben schroom dan niet om contact op te nemen met de stagedocent of stagecoördinator van de HAN-ALO.

Namens de HAN ALO,

Dico Rouw
Coördinator ALO Stages
Tel: 06 51363360
Dico.Rouw@han.nl

2. De Eindstage

2.1 Doel en taak van de eindstage

In de eindstage dient de student vanuit eerdere stages zich te ontwikkelen naar een startbekwaam professional. Dit betekent dat de student hierna klaar is om het werkveld van een docent sport- en bewegingsonderwijs (SBO) te betreden en de potentie heeft om zich te ontwikkelen naar een vakbekwame docent sport & bewegingsonderwijs

Deze startbekwaamheid en potentiële vakbekwaamheid komen tot uiting doordat de student tijdens de eindstage:

- Zelfstandig de planning, uitvoer en evaluatie van gymlessen aan verschillende klassen kan verzorgen waarin kinderen/adolescenten regelmatig aan leren toekomen.
- Regie neemt en toont in het ontwikkelen van eigen professionele bekwaamheid, identiteit en visie op het vak en collega's daarbij betreft.
- In samenwerking met collega's zich verantwoordelijk voelt en gedraagt om het sport- en beweegaanbod binnen en buiten de organisatie te evalueren en verder te ontwikkelen.

2.2 Stageduur: 20 weken

1^e semester: vanaf 3 september 2018 t/m 1 februari 2019. Minimaal 12 lesuren van 45 minuten per week, verdeeld over meerdere dagdelen.

2^e semester: vanaf 4 februari t/m 5 juli 2018. Minimaal 12 lesuren van 45 minuten per week, verdeeld over meerdere dagdelen.

Stagebelasting

- Stage (ca. 12 klokuren per week)
 - 9 klokuren - *Uitvoer van lessen (bijv. 12x45 min)*. Dit kunnen (in goed overleg met de opleiding) ook ander type lesuren zijn (theorie, naschools, sport etc)
 - 3 klokuren - *Mesotaken* (lesoverstijgende taken zoals bijv. mentoraat, rapportvergaderingen, projecten, vaksectieoverleg etc.)
- Opleiding (ca. 2 klokuren per week)
 - Werkcollege op dinsdag of vrijdag
 - Individuele voortgangsgesprekken met HAN-stagedocent
- Zelfstudie (ca. 8 klokuren per week)
 - Voorbereiding en evaluatie van gymlessen
 - Voorbereiding, uitwerking en nabereiding van zelfstudieopdrachten
 - Voorbereiding, uitwerking en nabereiding van stageopdrachten
 - Vervaardiging van deeltentamens
 - Stagebezoek medestudent

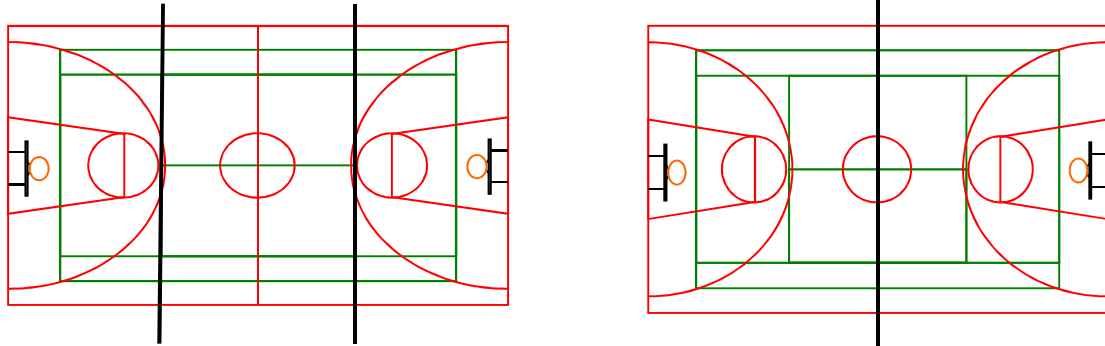
Stageopdrachten & stagebegeleiding

Zie respectievelijk bijlage 1 en 2.

2.3 Eisen van lesgeefbekwaamheid aan einde van de stageperiode:

Algemeen

- Gedurende de gehele stageperiode geeft de student zelfstandig¹ les aan de hele klas in meerdere situaties of onderdelen naast elkaar, afhankelijk van de doelgroep.

Criteria

In de gymles

Aan het einde van de stage moet de student gehele lessen(reeksen) SBO zelfstandig kunnen voorbereiden en managen, waarbij de kernactiviteiten(instructiekern en belevingskernen) tegelijkertijd plaats vinden(afhankelijk van de doelgroep en activiteit in 1, 2 of 3 vakken), waarbij:

- De student oog houdt voor de veiligheid van zijn leerlingen.
- De student oog houdt voor het verloop van de les en activiteiten waar nodig kan aanpassen.
- De student het overzicht houdt over meerdere activiteiten.
- De student oog houdt voor het realiseren van de bewegingsdoelen
- De student vragenderwijs kan uitleggen.
- De student leerlingen met zijn enthousiasme kan motiveren om deel te nemen aan sport & bewegingsactiviteiten doordat:
 - De student optreedt als gastheer en ook informeel contact heeft met zijn leerlingen.
 - De student, waar mogelijk, zijn leerlingen zelfstandig laat werken, bijvoorbeeld door taken uit te delen (stimuleren van het gevoel van autonomie=A).
 - De student contact met zijn leerlingen maakt en zijn leerlingen kan complimenteren en corrigeren (stimuleren van het gevoel van betrokkenheid=B).
 - De student zijn activiteiten makkelijker en moeilijker kan maken d.m.v. differentiaties en zijn leerkernel methodisch kan opbouwen in minimaal 3 niveaus (stimuleren van het competentiegevoel=C).
 - De student een taakgeoriënteerd klimaat creëert waarin door elke leerling te laten presteren op zijn favoriete vaardigheden(motorisch, sociaal-emotioneel en/of cognitief) met behulp van TARGET.
 - De student een taakgeoriënteerd klimaat creëert door elke leerling te laten presteren op zijn eigen beweegniveau met behulp van TARGET.
 - De student het karakter van elke HAN ALO verschijningsvorm kan vertalen naar zijn lessen.

In de vaksectie

- De student krijgt na een korte inwerkperiode de verantwoordelijkheid over de lessen (afhankelijk van de lesgeefvaardigheden van de student).

¹ Eindcriterium: De student voldoet aan de eindtermen die de KVLO stelt aan beroepsbeoefenaren LO en u ziet de student als een volwaardige (beginnende) vakcollega 4

- De student kan zijn keuzes ten aanzien van zijn lessen verantwoorden vanuit een persoonlijke visie op het vakgebied.
- De student middels kritische reflectie zelfstandig tot verbeter suggesties komt voor vervollessen en daarbij collega's gebruikt als klankbord
- De student voert naast zijn lesgeefactiviteiten ook sectieactiviteiten uit.

2.4 Coaching en beoordeling

De student zal tijdens deze stage vooral gecoacht dienen te worden op onderstaande beoordelingscriteria met bijbehorende coachingsvragen (zie ook coachmodel HAN-ALO).

1. Sociale handigheid: *Goede omgang met leerlingen, docenten en medestudenten*
 - ✓ *Heb je op eigen initiatief prettige dialogen gehad met leerlingen tijdens verschillende momenten in de les?*
 - ✓ *Heb je vragen gesteld? Aan wie, op welke momenten en wat deed je met de antwoorden?*
 - ✓ *Heb je complimenten gegeven? Welk effect had dit?*
2. Creativiteit: *Binnen kaders en criteria tot functionele en innovatieve oplossingen komen*
 - ✓ *Heb je bewegingssituaties aangepast? Waarom heb je dit gedaan? Met welk aspect van S.T.R.O.O.M. –principe? Wat is het effect?*
3. Zelfdiscipline: *Altijd goed voorbereid, uiterste van zichzelf eisen en op tijd aanwezig*
 - ✓ *Kom je afspraken met de stagebegeleider en medestudent na?*
 - ✓ *Is de stagemap in orde? Lesvoorbereidingen, 0-meting en tussenevaluaties aanwezig?*
4. Hart voor de leerlingen: *Optimaal pedagogisch klimaat, Inleven in de kinderen en het maximale uit hun willen halen*
 - ✓ *Op welke wijze heb je, samen met de deelnemers, gewerkt aan het behalen van de beweegdoelen? Zijn de deelnemers verantwoordelijk gemaakt Heb je de deelnemers bewust gemaakt? Hoe heb je dat gedaan?*
 - ✓ *Was er sprake van een motivationeel en taakgeoriënteerd klimaat? Hoe heb je de participatie en prestatie van de leerlingen bevorderd? Kun je dit m.b.v. het TARGET principe toelichten?*
 - ✓ *Wordt er ingespeeld op de intrinsieke motivatie van leerlingen? Waar was er sprake van autonomie, betrokkenheid en zelfstandigheid?*
 - ✓ *Heb je visuele, verbale of tactische tips of aanwijzingen gegeven?*
 - ✓ *Hoe heb je op afwijkend gedrag van de leerlingen gereageerd? En hoe heb je dit positief beïnvloed? Welke uitwerking had dit?*
 - ✓ *Heb je complimenten gegeven? Welk effect had dit?*
 - ✓ *Waar was jij enthousiasmerend, motiverend of inspirerend?*
5. Verantwoording keuzes: *Iedere keuze navolgbaar kunnen toelichten en onderbouwen*
 - ✓ *Is er vanuit de verschijningsvorm afgestemd op de deelnamemotieven? Vanuit welke didactische rollen heb je dit aangestuurd*
 - ✓ *Is er veel en veelzijdig bewogen? Heb jij instructie- en belevingskernen naast elkaar georganiseerd? Waar heb je accenten gelegd? Zijn de overgangen tussen de lesdelen effectief verlopen?*
 - ✓ *Hebben de leerlingen VEILIG kunnen bewegen? Zijn de materialen en leerlingen goed gepositioneerd? Was de hulpverlening verzorgd? Is de juiste methode gebruikt?*
 - ✓ *Hebben de deelnemers zelfstandig kunnen werken?*
6. Toegepaste kennis: *Adequate kennis m.b.t. methodiek, techniek, tactiek en (spel)regelkennis*
 - ✓ *Is er sprake van competentieontwikkeling bij de leerlingen? Is dit waarneembaar in het handelen van de deelnemers?*

- ✓ *Hebben de deelnemers op hun eigen niveau kunnen presteren? Welke differentiaties heb je toegepast? Hebben de deelnemers zich minimaal 1 niveau kunnen verbeteren?*
- ✓ *Heb je verbale, visuele of tactische tips of aanwijzingen gegeven? Welke didactische leermiddelen heb je daarbij gebruikt?*

7. Vaardigheden: *Minimaal motorische vaardigheden beheersen op niveau eindtermen LO*

- ✓ *Heb je een voorbeeld gegeven? Wie gaf dit en waar en hoe werd dit uitgevoerd? Waar stonden de leerlingen?*
- ✓ *Heb je adequaat hulp verleend?*
- ✓ *Heb je bewegingssituaties positief beïnvloed door zelf mee te doen?*

8. Open Houding: *Altijd iets proberen te doen met feedback. Ontvangen en geven. Zelfreflectie*

- ✓ *Heb je vragen gesteld? Aan wie, op welke momenten en wat deed je met de antwoorden?*
- ✓ *Kun je nav de ontvangen feedback zelf (nieuwe) leerpunten formuleren?*

9. Overdrachtskunstenaar: *'De oefenstof zo kunnen overbrengen dat ieder kind enthousiast wordt voor sport en bewegen in welke vorm dan ook'*

- ✓ *Was de uitleg helder? Op welke wijze heb je dit gedaan? Heb je het plaatje-praatje en daadje principe toegepast? Waaruit bleek dat de leerlingen de opdracht hadden begrepen?*
- ✓ *Heb jij je stem op de juiste manier gebruikt? Is het volume, de toonhoogte, articulatie en intonatie afgestemd op de situatie en leerlingen?*

10. Arrangementen: *'Leerzaam, uitdagend, makkelijk aanpasbaar, intensief en veilig (fysiek en mentaal)'*

- ✓ *Was de bewegingssituatie uitdagend? Wat heb jij gedaan om aansluiting te krijgen en te behouden met het beweeg- en belevingsniveau van de deelnemers?*
- ✓ *Heb je de deelnemers op minimaal 3 niveaus laten bewegen?*
- ✓ *Hebben de leerlingen vooruitgang geboekt door het gekozen arrangement?*

11. Organiseren: *Efficiënte en effectieve sport en bewegen situaties inrichten en aansturen*

- ✓ *Hebben de deelnemers zelfstandig kunnen werken? Met welke concrete opdracht heb je ze aangestuurd?*
- ✓ *Is er veel en veelzijdig bewegen? Heb jij instructie- en belevingskernen naast elkaar georganiseerd? Wat was jouw positie? Waar heb je accenten gelegd? Zijn de overgangen tussen de lesdelen effectief verlopen?*
- ✓ *Hebben de leerlingen VEILIG kunnen bewegen? Zijn de materialen en leerlingen goed gepositioneerd? Was de hulpverlening verzorgd? Is de juiste methode gebruikt?*
- ✓ *Heb jij rollen en taken gegeven? Wie, wat, waar, wanneer en wat daarna? Hoe heb je dit begeleid?*
- ✓ *Heb jij een uitdagende sportdag kunnen organiseren?*

N.B. Indien tijdens de stage blijkt dat de student afstevent op een onvoldoende, dient zo snel mogelijk contact gezocht te worden met de stagedocent van de ALO!

Bijlage 1. Stageopdracht vierdejaars ALO Voortgezet Onderwijs

Stageopdracht 1 Professionele ontwikkeling bij de stageorganisatie

De kern van de eindstage is dat de student zich ontwikkelt als professional naar startbekwaam. Bij start van de stage dient de student inzicht te geven in de koers die de stageorganisatie, de vaksectie en de student zelf willen varen komend halfjaar en de onderlinge balans daartussen. Gedurende de eindstage neemt de student het initiatief tot reflectiegesprekken met collega's waarin de eigen visie en eigen praktisch handelen centraal staat. We benaderen de eindstage dan ook als een werksituatie en nemen de functionerings- en beoordelingscyclus als context.

Voor de stageorganisatie betekent dit onder andere dat:

- De praktijkbegeleider vragenderwijs coacht en zijn/haar feedback geeft op basis van de reflectie van de student
- De praktijkbegeleider ruimte maakt om reflectiegesprekken te voeren en daarbij het initiatief aan de student laat
- Het SVS pas invult nadat de student dit eerst voor zichzelf gedaan heeft en onderbouwt in een gesprek (zowel bij de tussentijdse als de eindbeoordeling)
- De stageorganisatie de student faciliteert in het doen van deskresearch (interviews, toegang tot beleidsplannen etc.) om de organisatie en haar omgeving te analyseren

Stageopdracht 2 Ontwerp toekomstvisie voor de stageorganisatie

Bedoeling is dat de student op basis van de huidige koers van de stageorganisatie tot ontwerp van een toekomstscenario komt dat, als ideaalbeeld, richtinggevend kan zijn voor de koers van de stageorganisatie op lange termijn. Dit betekent dat de student huidige trends en ontwikkelingen die direct of indirect van invloed zijn op het vakgebied sport- en bewegen kan integreren in een toekomstscenario voor de stageorganisatie en haar omgeving.

Voor de stageorganisatie betekent dit onder andere dat:

- De student faciliteert in het vakspecifiek en vakoverstijgend sparren met de student over de toekomst van het vakgebied

Stageopdracht 3 Innovatieve activiteit bij de stageorganisatie

Studenten gaan in de tweede helft van hun stage vanuit hun expertisegebied handen en voeten geven aan de ontworpen toekomstvisie voor de stageorganisatie (zie opdracht 2). De opdracht omvat het ontwerp, uitvoer en evaluatie van te ondernemen activiteiten bij de stageorganisatie die bijdragen aan de ontwikkeling van de stagorganisatie en/of vaksectie op het vakgebied van sport en bewegen binnen het expertisegebied van de student. De opdracht bestaat uit minimaal 6 uur aan uitgevoerde activiteiten bij de stageorganisatie en/of haar omgeving. Zo kan men bijvoorbeeld denken aan een workshop gezonde voeding voor vaksectiecollega's, naschools aanbod voor beweegtalenten of een informatieavond voor ouders over de gezonde leefstijl van kinderen.

Voor de stageorganisatie betekent dit onder andere dat:

- De stageorganisatie ruimte geeft aan de student om vanuit zijn/haar expertisegebied een bijdrage te leveren aan de stageorganisatie, maar wel de haalbaarheid bewaakt
- De student mogelijk maakt om deze activiteiten uit te voeren bij de stageorganisatie of in de omgeving daarvan

Stageopdracht 4 Praktijkonderzoek

De studenten dienen voor de onderwijsleermodule 'Onderzoek binnen Sport en Bewegen 2' een praktijkgericht onderzoek uit te voeren. De student kan dit onderzoek op de stageplaats uitvoeren, waarbij de opdracht is om een praktijkvraagstuk te beantwoorden met onderzoek. De keuze van de student voor het expertisegebied (talent, voeding of leefstijl) bepaalt mede het onderwerp van het vraagstuk. Het kan ook zijn dat het onderzoek bij een andere organisatie vormgegeven wordt.

Noot: de student heeft de regie in het initiëren van bovenstaande opdrachten op de stageschool. Bij vragen hierover kan de praktijkbegeleider bij de student terecht.

Bijlage 2. ALO Stagebegeleidingsmodel

Informatie voor praktijkbegeleiders die een student tijdens de eindstage begeleiden.

De ontwikkeling van de student tijdens de stage neemt een centrale plaats in op de HAN ALO opleiding. Daarbij wordt de student, zoals beschreven in het didactisch model van de HAN ALO, geacht gedurende hun opleiding aan de HAN ALO steeds meer regie te nemen voor eigen leerproces. In deze eindstage bootsen we een setting na zoals die ook in het werkveld zal zijn van een beginnend docent: de student wordt gezien als een gelijkwaardig collega en neemt zelf het initiatief om het vak, de vaksectie, de leerlingen en zichzelf in beweging te houden. De praktijkbegeleiders (maar ook de HAN stagedocent) zijn vakcollega's en fungeren als klankbord die gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven aan de student met als doel de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de student te ondersteunen. Hieronder de belangrijkste uitgangspunten, de begeleiding tijdens de eindstage:

Uitgangspunten:

- ✓ Elke student heeft een eigen HAN stagedocent. Dit is in de meeste gevallen ook de docent die de student begeleidt in het onderwijs dat deze eindstage ondersteunt (het vak "De startbekwame leraar in het SBO").
- ✓ Bij een eindstage is een stagebezoek is altijd mogelijk op aanvraag van de student, de praktijkbegeleider en/of de HAN-stagedocent. De HAN-stagedocent zal regelmatig verifiëren naar de behoefte tot een bezoek. In de aanvraag dient voor alle partijen duidelijk te zijn wat de vorm en inhoud van het bezoek zal zijn.
- ✓ Er is gedurende de eindstage meermaals contact tussen stageschool en HAN-stagedocent (per mail, telefonisch, bezoek, afspraak op de HAN) over de voortgang van de student. Daarnaast heeft de student meermaals gesprekken met de HAN stagedocent op de opleiding (in het onderwijs of daarbuiten)

Procedure contact tussen praktijkbegeleider en HAN stagedocent:

1. Elke student levert 3 weken na de start van het semester een verslag (nulmeting) aan waarin de mate van professionele bekwaamheid, de daaruit volgende leerdoelen en een plan van realisatie zijn opgenomen. Begeleiding en beoordeling van dit verslag vindt plaats door de HAN (stage)docent. Daarnaast bespreekt de student dit verslag ook met de praktijkbegeleider om de begeleidingsbehoefte (wat heeft de student nodig aan begeleiding om zijn doelen te behalen) te bepalen voor het vervolg van de stage.
2. De HAN stagedocent heeft rondom week 4 per mail contact met de praktijkbegeleider. Hierbij wordt het beoordelingsformulier Student Volgstelsel Stage (SVS) van de student opgenomen als bijlage. De HAN begeleider vraagt de praktijkbegeleider een eerste indruk van de kwaliteiten van de student te mailen (11 hoofdcriteria SVS). Hierop volgend vindt er telefonisch overleg plaats over die eerste indruk en de betekenis daarvan voor vervolg van de stage. Studenten die een twijfelachtige of onvoldoende indruk maken op de praktijkbegeleider, dan wel om een andere reden kritisch worden behandeld worden komen altijd in aanmerking voor een bezoek door de HAN stagedocent.
3. Halverwege de stage is er wederom mail en / of telefonisch contact. De tussenbeoordeling wordt dan besproken. Indien (nog steeds) zorg is over het niveau wordt een eventueel tweede bezoek gepland.
4. Ca. twee weken voor het einde van de stage is er een laatste contact tussen praktijkbegeleider en HAN Stagedocent. Doel van het contact is om te bepalen of de student (nog steeds) afstevent op een voldoende eindbeoordeling. Indien niet het geval worden afspraken gemaakt tussen alle partijen over het vervolg.
5. Tot slot mailt de praktijkbegeleider aan het einde van de stage het beoordelingsformulier (SVS) naar de HAN Stagedocent ter archivering. Ook in het geval de beoordeling (nog) onvoldoende is.
6. Er is extra aandacht voor scholen waar onze studenten voor het eerste stagelopen en/of stagescholen die nieuw zijn. De praktijkbegeleiders dienen de beoordelingscriteria (SVS) namelijk goed te kunnen interpreteren. Om dit te ondersteunen neemt de stagebegeleider van de HAN altijd telefonisch contact op kort nadat de betreffende praktijkbegeleider gereageerd heeft op de eerste mail (zie punt 2).
7. Jaarlijks vindt minimaal 1 en bij voorkeur 2 bijeenkomsten plaats voor praktijkbegeleiders op de HAN ALO. Dit wordt gekoppeld aan een inhoudelijk thema.

¹ Eindcriterium: De student voldoet aan de eindtermen die de KVLO stelt aan beroepsbeoefenaren 10 LO en u ziet de student als een volwaardige (beginnende) vakcollega

Vorm en inhoud van de begeleiding tijdens de eindstage op de eindstage:

1. De eerste drie weken staan in het teken van kennismaking (gesprek, observeren, lesgeven) en bepaling van de begeleidingsbehoefte van de student.
2. Vanaf week 4 is het streven dat de student de volledige verantwoordelijkheid krijgt over de klassen, mits passend bij de behoeften en kwaliteiten van de student.
3. De begeleiding richt zich enerzijds op de ontwikkeling van de reflectie van de student op eigen handelen en anderzijds op de ontwikkeling van de visie die hieraan ten grondslag ligt. De student dient in toenemende mate in staat te zijn om zijn handelen te analyseren en op basis daarvan suggesties te creëren voor vervolg ten aanzien van eigen professionele en persoonlijke ontwikkeling. De praktijkbegeleider ondersteunt dit proces bij voorkeur vragenderwijs.
4. Een wat meer uitgebreide beschrijving van wat de student moet kunnen in deze fase van zijn studie en wat in het ondersteunend onderwijs op de opleiding centraal staat, kunt u vinden in de stagebrochure.